

УДК 821.161.2-6.09(092)"18/19":94(477.82-21)

ГАЛИК Володимир – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (volodymyr.halyk@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9761-7661>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.42.165067>

**ЗВ'ЯЗКИ ІВАНА ФРАНКА
ІЗ ПОЛЬСЬКОМОВНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ ДРОГОБИЧА
В ОСТАННІЙ ЧВЕРТІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст.:
НА МАТЕРІАЛАХ ЕПІСТОЛЯРНОЇ СПАДЩИНИ
УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО***

Анотація. У статті на матеріалах епістолярної спадщини І. Франка простежуються його зв'язки із польськомовним середовищем Дрогобича (остання чверть ХІХ – початок ХХ ст.) Визначено, що польськомовні кореспонденції з Дрогобича, які адресувалися вченому із місцевої поштової скриньки, дають змогу простежити особливості творчості І. Франка та слугують джерелом для всебічного вивчення його зв'язків із багатоманітним соціальним складом міста, видами діяльності кореспондентів, невідомими до сьогодні біографічними фактами особистого життя тих чи тих адресантів, які свого часу спілкувалися з ученим і внесли певний штрих у формування його поглядів, переконань тощо.

У процесі проведеного дослідження з'ясовано, що з-поміж дрогобичан-поляків, які активно переписувалися з І. Франком, були такі кореспонденти: освітяни та громадсько-культурні діячі (освітянин Жегота Дашко (Ігнацій Дашинський), власник книгарні Ф. Щепанський, польський драматичний актор А. Валек-Валев-

© Галик Володимир, 2018

* Публікація містить результати досліджень, проведених у рамках виконання наукового проекту «Українсько-польсько-єврейські взаємини у Східній Галичині (перша половина ХХ ст.): історичний досвід, уроки для сучасності», що фінансується за рахунок коштів загального фонду державного бюджету. ID:95861 29.08.2017 (176-1).

ський); редактори часописів і журналісти (журналіст «Gazety Naddniestrzańskieј» А. Інлендер, редактор «Gazety Naddniestrzańskieј» Е.-Л. Солецький). Окрім цього, зазначено, що були ще й інші польськомовні листи до І. Франка, які відправлялися з поштової скриньки Дрогобича. Їхніми авторами були переважно дрогобицькі юристи єврейського походження, зокрема адвокати С. Гайнсберг, І. Тігерман та І. Ляутербах, які, як видно із змісту епістолярії, допомагали вченому юридично розв'язувати особисті та родинні проблеми. Також, з-поміж дрогобицьких адвокатів, зокрема українців, були такі, які перекладали твори І. Франка на польську мову. У цьому контексті згадується В. Кобрин, який займався перекладом Франкового «Мойсея». Окрім адвокатів, польською І. Франку писав власник книгарні в Дрогобичі В. Унгар, кореспондент «Dziennika Polskiego» А. Інлендер, котрий свого часу запропонував ученому зайняти його місце кореспондента «Kurjera Lwowского».

Ключові слова: Іван Франко, епістолярна спадщина, Дрогобич, кореспонденти, листи, польськомовне середовище.

Постановка проблеми. Епістолярна спадщина І. Франка посідає чи не перше місце у такій галузі, як франкознавство, адже такі джерела дають змогу дослідникам-франкознавцям заповнити чималу кількість прогалин із життя та багатогранної діяльності вченого. Цікавими у цьому контексті є польськомовні кореспонденції із Дрогобича, які адресувалися вченому із поштової скриньки міста. Їхній зміст передовсім дає можливість простежити особливості творчості І. Франка, а самі вони слугують джерелом для всебічного вивчення його зв'язків із багатоманітним соціальним складом міста, зокрема, поляками, видами діяльності кореспондентів, невідомими до сьогодні біографічними фактами особистого життя тих чи тих адресантів, які свого часу спілкувалися з ученим і внесли певний штрих у формування його поглядів, переконань тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині маємо чимало франкознавчих наукових студій, де дослідники стараються максимально заповнити ще існуючі прогалини у біографії І. Франка. Але у цьому контексті не спостерігаємо наявності спеціальних досліджень, які б стосувалися порушеної нами проблеми. Здебільшого, в наявних, зокрема у наших, напрацюваннях уміщено

окремі факти про Франкові контакти із польськомовним середовищем Дрогобича останньої чверті XIX – початку XX ст. [див.: 1–4]. Відносно джерельної бази дослідження, то вона є громіздкою. Зокрема до нас дійшли приблизно десятка кореспонденцій від і до І. Франка, зміст яких дає змогу розкрити порушену нами проблему [див.: I–VII].

Мета статті. На основі епістолярної спадщини І. Франка простежити його зв'язки із польськомовним середовищем Дрогобича в період останньої чверті XIX – початку XX ст.

З-поміж дрогобичан-поляків, які активно переписувалися з Іваном Франком, були такі кореспонденти: освітяни та громадсько-культурні діячі (освітянин Жегота Дашко (Ігнацій Дашинський), власник книгарні Ф. Щепанський, польський драматичний актор А. Валек-Валевський); редактори часописів та журналісти (журналіст «Gazety Naddniestrzańskieј» А. Інлендер, редактор «Gazety Naddniestrzańskieј» Е.-Л. Солецький).

Серед громадсько-культурних діячів, які надсилали свої кореспонденції з Дрогобича до І. Франка, був Жегота Дашко або Ігнацій Дашинський. У час перебування в Дрогобичі І. Дашинський двічі писав до І. Франка. Варто зазначити, що листи були секретками (писалися латинкою й українською мовою). Перший лист датовано 4 лютого 1884 р. з Бичого Города. Бичим Городом І. Дашинський називав Дрогобич, тому що у краєзнавстві цього міста використовувалася легенда, яку записав І. Вагилевич у першій половині XIX ст. Отже, у листі до І. Франка від 4 лютого 1884 р. І. Дашинський розповідає про спільного товариша А. Мельника з Волі Якубової (батька славнозвісного полковника армії УНР – А. Мельника) і про його прохання до українського вченого [VI].

Другий лист від І. Дашинського вчений отримав 26 березня цього ж року. З листа дізнаємося, що його автор наприкінці квітня цього року збирається поїхати «на село на Поділю коло Гусятина», де має намір зайнятися перекладацькою роботою, тобто має намір робити переклад німецькомовних творів І. Франка польською мовою [V].

Проте у 1887 р. Ігнацій з братом покидають Дрогобич і їдуть до Львова, а мама з 13-річною Зосею – до Перемишля. Спочатку Ігнацій оселився в шевця, де, читаючи його дітям лекції,

отримував скромну винагороду. Невдовзі Ігнацій став організатором лівих гімназистів, вважав себе соціалістом, марксистом, багато читав соціалістичної літератури, спостерігав життя руських селян і робітників. У 1888 р. він екстерном склав екзамен на атестат зрілості і вступив на філософський факультет Ягеллонського університету [див.: 1, 25].

У вересні Ігнацій повертається до Львова. Тут він став одним з творців Галицької робітничої партії, яка з 1892-го виступала як соціально-демократична партія Галичини. У 1897 р. вона трансформується у Польську соціал-демократичну партію Галичини і Сілезії. І. Дашинський від початку був одним з її лідерів і саме І. Франко мав вирішальний вплив на формування його світогляду в молодості [див.: 1, 26].

І. Дашинський був редактором газети «Ргаса», головним редактором «Робітничої газети», яку видавали польські соціалісти в Берліні. Водночас редагував двотижневики «Робітник» і «Сила», після закриття яких у 1893 р. став редактором часопису «Narzęd». Ця газета стала адептом робітничої партії, у якій часто друкувалися новели Івана Франка [див.: 1, 26].

У 1897 році І. Дашинський обирається послом до Віденського парламенту. Пробув на цій посаді 21 рік, засідавши в парламенті Австро-Угорської імперії. З цього часу він стає одною з головних постатей політичної арени Галичини. У 20-х рр. XIX ст. І. Дашинський стає маршалком польського сейму, а з 1930-го р. після важких сутичок з політичними опонентами, відходить від активної парламентської діяльності. Також стає почесним президентом Польської соціалістичної партії, займається публіцистикою, пише спогади. 30 жовтня 1936 р. І. Дашинський помирає після важкої хвороби [див.: 1, 26].

Зазначимо також, що І. Франко познайомився з братами Дашинськими наприкінці 70-х – початку 80-х рр. XIX ст. у Станіславі, про що він згадує в одній із своїх літературно-критичних статей: «Ще з кінця 70-их років я познайомився з деякими польськими письменниками... З університету я познайомився також з двома станіславівськими учениками Дзвонковським і Феліксом Дашинським, якого брата Жеготу (Ignacy), пізнішого проводиря галицько-польської соціал-демократичної партії, я ще 1881 року пізнав у Дрогобичі як ученика гімназійального» [див.: 1, 26–27]. 3

І. Дашинським І. Франко листувався з 1883 до 1896 р., про що вказують збережені листи з архіву І. Франка, проте листів від І. Франка до І. Дашинського не збереглося [див.: 1, 27].

22 квітня 1884 р. І. Франко отримує лист від власника книгарні в Дрогобичі, куди приходили на продаж його книги – Ф. Щепанського, який пише: «Прошу покійно про присилання мені через пошту зі стрічкою на рахунок... “Захар Беркут” і “Фауст”, Аркуш 1, тобто стор[інки] 1–16, яких бракує в одному із залишених у мене в комісії екземплярів» [VII].

Із листа від 17 липня 1889 р. до І. Франка дізнаємося, що Ф. Щепанський займався редакторською роботою в демократичній газеті, яка виходила в Дрогобичі упродовж 1889–1890 рр. під назвою «Kurjer Drohobyski»/«Nowy Kurjer Drohobyski» [див.: 1, 30]. Долучаючи проспект новозаснованого часопису до листа, Ф. Щепанський звертається з проханням, щоб І. Франко до першого сигнального номера газети надіслав фейлетон або новелу, які буде друкувати протягом наступних номерів. За цю послугу редакція гарантувала заплатити відповідний гонорар. У кінці листа Ф. Щепанський додав: «Ласкаву відповідь, будь ласка, адресуйте безпосередньо до редакції “Кур’єра” в Дрогобичі» [IV].

29 грудня 1889 р. І. Франко отримав лист з поштової скриньки Дрогобича, мабуть, від А.Л. Валека-Валевського. Автор листа – польський драматичний актор, режисер, драматург, перекладач, і театральний критик. У 1876–1900 рр. – актор і режисер польського театру у Львові [див.: 1, 31]. Із змісту листа до І. Франка від А.Л. Валека-Валевського отримуємо інформацію про їхню літературну співпрацю [I].

Упродовж 1884–1885 рр. у Дрогобичі виходила польська «Gazeta Naddniestrzańska» за редакцією Е.-Л. Солецького [див.: 1, 54; 2]. «Gazeta Naddniestrzańska» оголосила себе голосом соціал-національної опозиції. У ній подавали офіційну інформацію про події в місті та районі. Її друкували у Львові у друкарні Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Переважно виходила польською, інколи окремі матеріали друкувалися українською мовою [див.: 1, 54; 2].

Цікавою була особа видавця і редактора газети Е.-Л. Солецького, який за фахом був інженером-архітектором і будівничим, публіцистом. Також він відомий не лише як редактор

«Gazety Naddniestrzańskiej»), але й як один з перших перекладачів Т.Г. Шевченка польською мовою. Товариш і однодумець І. Франка Е.-Л. Солецький гаряче обстоював права простого люду, виступав за нормалізацію міжнаціональних стосунків у Галичині. Ці світоглядні орієнтації видавця, позначилися на змісті більшості публікацій газети. Це, своєю чергою, привертало до неї співробітників багатьох знаних представників демократичного руху в Галичині кінця XIX ст. У 1884 р. з редакцією газети співпрацював молодий польський соціаліст, друг І. Франка І. Дашинський [див.: 1, 55; 2].

У цьому часописі за 1884 р. поміщена стаття Е.-Л. Солецького, у якій він прихильно ставився до українського культурного руху та дальшого розвитку польсько-українського зближення [див.: 1, 55; 2]. Зауважимо, що вона не оминула пильність І. Франка, оскільки він у статті “Gazeta Naddniestrzańska” о колонізації Русі» підкреслив, що ця газета – це зразок того, якою повинна бути преса у провінції. За його словами, часопис обстоює інтереси народу, що призвели до ненависті шляхти до неї. І. Франко відзначив демократизм газети, братерське ставлення її до українців, інтелігенції та культури. Також, у статті схвально відгукнувся І. Франко і про діяльність редактора, у якого здоровий і об'єктивний погляд на «наші справи», зауваживши: «Вповні одобряючи ті тверді і розумні слова Солецького, ми можемо тільки висловити побажання, щоб вони серед польської суспільності не були тою одною ластівкою, котра, як звісно, не робить ще весни» [див.: 1, 55; 2]. Позитивною була на ці слова І. Франка і реакція редактора газети, який відгукнувся поезією «До Івана Ф. у Львові». У поданих трьох строфах він наводить таку думку (переклад з польської): «Щебетала ти до нас, ластівко з Русі, що одна ластівка з Польщі ще не робить весни. Коли має надійти до нас радісний день (приходу весни), ластівок повинно бути щоразу більше. Ти щебетала добре, голос твій не втрачений. Ми (зі свого боку) кличемо більше ластівок. Але ти (ластівко з Русі) прилетіла в час справжньої біди, яка існує тепер між польським і руським щебетанням. Повертайся же у свої рідні краї, де на тебе твої подруги чекають. Це вони віщують прихід весни, а не крик й галас» [див.: 1, 56; 2].

Про тісну співпрацю І. Франка з редактором газети свідчить і отримана ним листівка від 19 листопада 1886 р. від редакції «Gazeta Naddniestrzańska», зміст якої був таким: «Проспекту до Вашого часопису “Поступ” я не отримав... прошу отже, прислати мені проспект зворотною поштою і повідомити, коли вийде 1-ий №...» [II]. Саме 15 листопада 1886 р. І. Франко знову взявся за підготовку видання журналу «Поступ», який було через кілька днів надруковано. 2 грудня 1886 р. проспект «Поступу» конфіскувала львівська прокуратурія, а видання журналу заброньоване. Отже, Е.-Л. Солецький так і не отримав жаданого проспекту «Поступу» І. Франка, про що дізнаємося з листівки до вченого від 5 січня 1887 р. [III].

Звернемо увагу на те, що Е.-Л. Солецький був власником великої домашньої бібліотеки, а його книжки позначалися екслібрісом. Цими книгами часто послуговувався І. Франко, коли протягом 1881–1883 рр. перебував у Нагуєвичих. Часто Е.-Л. Солецького переслідувала австрійська влада, яка проводила ревізії в його будинку і неодноразово конфіскувала статті, у яких йшлося про жорстоку експлуатацію робітників на бориславських нафтових родовищах [див.: 1, 57; 2]. Такі постійні обшуки й інкриміновані кримінальні справи проти редактора призвели до підризу здоров'я редактора та, врешті-решт, у 1896 р. – до смерті.

На цю вельми прикру подію І. Франко помістив некролог у газеті «Kurjer Lwowski», де повідомляє про смерть Е.-Л. Солецького, називаючи його міським будівничим. Згадуючи про нього як колишнього редактора часопису «Gazeta Naddniestrzańska» – «однієї з найкращих газет провінціальних у нашому краю» – учений зазначає, що покійний приклав багато зусиль і терпіння та лишив після себе смуток, прихильні спогади не лише серед знайомих із кола інтелігенції, а й з боку селян [див.: 1, 57; 2].

Підсумовуючи зазначимо, що, окрім проаналізованої кореспонденції, були ще й інші польськомовні листи до І. Франка, які відправлялися з поштової скриньки Дрогобича. Їхніми авторами були переважно дрогобицькі юристи єврейського походження, зокрема адвокати С. Гайнсберг, І. Тігерман та І. Ляутербах, які як видно із змісту епістолярії, допомагали вченому юридично розв'язувати особисті та родинні проблеми [див.: 3].

З-поміж дрогобицьких адвокатів, зокрема українців, були такі, які перекладали твори І. Франка на польську мову. У цьому контексті хочемо згадати В. Кобрину, який займався перекладом Франкового «Мойсея» [див.: 4]. Зазначимо, що перекладена на польську мову В. Кобрином Франкова поема «Мойсей» вийшла у 1914 р. під назвою: «Iwan Franko. Mojżesz. Poemat. Tłómaczył z ukraińskiego przy współudziale autora Włodzimierz Kobryn» і була видрукувана у львівській «Друкарні повсехній» [див.: 4]. Окрім адвокатів, польською І. Франку писав власник книгарні в Дрогобичі В. Унгар [див.: 1, 29], кореспондент «Dziennika Polskiego» А. Інлендер, котрий свого часу запропонував ученому зайняти його місце кореспондента «Kurjera Lwowskiego» [див.: 1, 54].

Висновки. Проаналізовані нами польськомовні кореспонденції з Дрогобича до І. Франка дають змогу не лише уточнити, а й доповнити як біографічні дані українського вченого, так і його кореспондентів, простежити зв'язки І. Франка із польськомовним середовищем Дрогобича в останній чверті ХІХ – на початку ХХ ст.

Перспективним напрямом є подальший пошук і вивчення польськомовної кореспонденції із інших місцевостей (наприклад із Самбора, Турки, Стрия, Долини, Калуша, Сколе та ін.) з метою висвітлення зв'язків і напрямів співпраці І. Франка із поляками в кінці ХІХ – на початку ХХ ст.

Джерела та література

I. [Валавський В.]. Листівка до І. Франка від 29 грудня 1889 р. з м. Дрогобича / [В. Валавський]. – І. Л. – Ф. 3. – Од. збр. 1607. – Арк. 117–118.

II. [Солецький Е.]. «Gazeta Naddniestrzańska». Листівка до І. Франка від 19 листопада 1886 р. з м. Дрогобича / [Е. Солецький]. – І. Л. – Ф. 3. – Од. збр. 1615. – Арк. 603–604.

III. [Солецький Е.]. Листівка до І. Франка від 5 січня 1887 р. з м. Дрогобича / [Е. Солецький]. – І. Л. – Ф. 3. – Од. збр. 1615. – Арк. 645–646.

IV. [Щепанський Ф.]. Лист до І. Франка від 17 липня 1889 р. з м. Дрогобича / [Ф. Щепанський]. – І. Л. – Ф. 3. – Од. збр. 1605. – Арк. 273–274.

V. Жегота Д. (Дашинський І.). Лист до І. Франка від 26 березня 1884 р. з м. Дрогобича / Д. Жегота (І. Дашинський). – І. Л. – Ф. 3. – Од. збр. 1629. – Арк. 287–288.

VI. Жегота Д. (Дашинський І.). Лист до І. Франка від 4 лютого 1884 р. з Бичого Города (Дрогобича) / Д. Жегота (І. Дашинський). – І. Л. – Ф. 3. – Од. збр. 1603. – Арк. 109–110.

VII. Щепанський Ф. Листівка до І. Франка від 22 квітня 1884 р. з м. Дрогобича / Ф. Щепанський. – І. Л. – Ф. 3. – Од. збр. 1618. – Арк. 437–438.

1. Галик В. Адресати з Дрогобича до Івана Франка / упоряд., передм. і комент. В. Галика ; наук. ред. Л. Тимошенко. – Дрогобич : Коло, 2011. – 308 с.

2. Галик В. Дрогобицький часопис «Gazeta Naddniestrzańska» (До 130-річчя від виходу у світ першого числа газети) / В. Галик // Календар класного керівника на 2014 – 2015 навчальний рік : посіб. / упор. Ю. Кишакевич. – Дрогобич : Видавничий відділ, 2014. – С. 123–125.

3. Галик В. Дрогобицькі юристи – кореспонденти Івана Франка / В. Галик // Збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – Вип. I. – С. 360–372.

4. Галик В. Польськомовний «Мойсей» Івана Франка в перекладі дрогобичанина Володимира Кобрини / В. Галик // Пограниччя Польща – Україна : науковий щорічник. 4 / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Люблінський університет імені Марії Кюрі-Скловської. – Дрогобич – Люблін : Коло, 2012. – С. 61–77.

References

I. [Valavskiy, V.]. «Lystivka do I. Franka vid 29 hrudnia 1889 r. z m. Drohobycha». Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury im. T.H. Shevchenka NAN Ukrainy, f. 3, od. zb. 1607, ark. 117–118 [in Ukrainian].

II. [Soletskiy, E.]. «Gazeta Naddniestrzańska». Lystivka do I. Franka vid 19 lystopada 1886 r. z m. Drohobycha». Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury im. T.H. Shevchenka NAN Ukrainy, f. 3, od. zb. 1615, ark. 603–604 [in Ukrainian].

III. [Soletskiy, E.]. «Lystivka do I. Franka vid 5 sichnia 1887 r. z m. Drohobycha». Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury im. T.H. Shevchenka NAN Ukrainy, f. 3, od. zbr. 1615, ark. 645–646 [in Ukrainian].

IV. [Shchepanskyi, F.]. «Lyst do I. Franka vid 17 lypnia 1889 r. z m. Drohobycha». Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury im. T.H. Shevchenka NAN Ukrainy, f. 3, od. zbr. 1605, ark. 273–274 [in Ukrainian].

V. Zhegota, D. (Dashynskiy, I.). «Lyst do I. Franka vid 26 bereznia 1884 r. z m. Drohobycha». Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury im. T.H. Shevchenka NAN Ukrainy, f. 3, od. zbr. 1629, ark. 287–288 [in Ukrainian].

VI. Zhegota, D. (Dashynskiy, I.). «Lyst do I. Franka vid 4 liutoho 1884 r. z Bychoho Horoda (Drohobycha)». Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury im. T.H. Shevchenka NAN Ukrainy, f. 3, od. zbr. 1603, ark. 109–110 [in Ukrainian].

VII. Shchepanskyi, F. «Lystivka do I. Franka vid 22 kvitnia 1884 r. z m. Drohobycha». Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury im. T.H. Shevchenka NAN Ukrainy, f. 3, od. zbr. 1618, ark. 437–438 [in Ukrainian].

1. Halyk, V. (2011). *Adresaty z Drohobycha do Ivana Franka [Addressing from Drohobych to Ivan Franko]*. V. Halyk (Comp.), L. Tymoshenko (Ed.). Drohobych: Kolo [in Ukrainian].

2. Halyk, V. (2014). Drohobytskyi chasopys «Gazeta Naddniestrzańska» (Do 130-richchia vid vykhodu u svit pershoho chysla hazety) [Drohobych magazine «Gazeta Naddniestrzańska» (To the 130th anniversary of the publication of the first issue of the newspaper)]. In Yu. Kyshakevych (Ed.), *Kalendar klasnoho kerivnyka na 2014–2015 navchalnyi rik – Calendar of the class teacher for the 2014–2015 academic year* (pp. 123–125). Drohobych: Vydavnychi viddil [in Ukrainian].

3. Halyk, V. (2012). Drohobytski yurysty – korespondenty Ivana Franka [Drohobych lawyers – correspondents of Ivan Franko]. In V. Ilytskyi, A. Dushnyi, & I. Zymomria (Eds.), *Zbirnyk naukovykh prats molodykh uchenykh Drohobytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka – Collection of scientific works of young scientists of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 1, 360–372. Drohobych: Posvit [in Ukrainian].

4. Halyk, V. (2014). Polskomovnyi «Moisei» Ivana Franka v perekladi drohobychanyna Volodymyra Kobryna [Polish-language «Moses» of Ivan Franko in the translation of Drohobychin Volodymyr Kobryn]. *Pohra-*

nychchia Polshcha – Ukraina – Border Poland – Ukraine, 4, 61–77. Drohobych – Liublin: Kolo [in Ukrainian].

HALYK Volodymyr – Candidate of Historical Science, Associate Professor of the World History and Special Historical Disciplines Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (volodymyr.halyk@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9761-7661>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.42.165067>

**IVAN FRANKO'S TIES WITH
THE POLISH INTELLIGENTSIA IN DROHOBYCH
IN THE LAST QUARTER OF THE NINETEENTH
AND EARLY TWENTIETH CENTURIES:
ON MATERIALS OF THE EPISTOLARY HERITAGE
OF THE UKRAINIAN SCHOLAR**

Abstract. *The article, based on the materials of Ivan Franko's epistolary heritage, traces his ties with the Polish-speaking inhabitants in Drohobych (last quarter of the nineteenth and early twentieth centuries). The study emphasizes that letters to I. Franko occupy a leading place in the field of Franko studies, since their content allows researchers of Franko studies to receive a number of little-known facts from the life and multi-faceted activities of not only the scholar himself but also his correspondents.*

It was found that the local Polish correspondence, addressed to the scholar from Drohobych, allows us to trace the peculiarities of I. Franko's creativity and serve as a source for a comprehensive study of his connections with the diverse social layers of the city, the types of activities of correspondents, unknown to today biographical facts of personal life of those who at one time communicated with the scholar and made a certain contribution in the formation of his views, beliefs, etc.

In the course of the research, it was found that among the Polish-speaking citizens of Drohobych who actively corresponded with Ivan Franko were such prominent educators and socio-cultural figures as: educators Zegota Dashko and Ignacy Dashinsky, bookstore owner F. Schepansky, Polish drama actor Adolf Valek-Walewski, correspon-

dents and journalists (correspondent of «Gazeta Naddniestrzańska» Adolf Inlander, editor of «Gazeta Naddniestrzańska» Edmund Soletsky).

In addition, it is noted that there were other Polish letters to Ivan Franko who had a mailbox in Drohobych. Their authors were mainly Drohobych lawyers of the Jewish origin, in particular lawyers Salo Gainsberg, Isaac Tigerman and Izidor Lyuterbach who, as evident from the content of the epistolary, helped the scholar to legally solve personal and family problems. Also, among Drohobych lawyers, in particular Ukrainian, there were those who translated I. Franko's works into Polish. In this context, the name of Volodymyr Kobryn is mentioned, who translated Franko's «Moses». In addition to the lawyers, the owner of the bookstore in Drohobych, V. Ungar, the correspondent of «Dziennik Polski» A. Inlander, who at one time suggested that the scholar who also wrote in Polish should take his place as correspondent of «Kurjer Lwowsky».

Key words: *Ivan Franko, epistolary heritage, Drohobych, correspondents, letters, Polish community/environment.*

Стаття надійшла до редакції 06.11.18.